

การศึกษาการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของคณาจารย์โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศิลปากร(ปฐมวัยและประถมศึกษา) ระดับประถมศึกษา*

The Education of Integrated Learning on Student - Centered of Elementary level Teachers, The Demonstration School of Silpakorn University (Early Childhood and Elementary) Elementary level

ปรณัฐ กิจรุ่งเรือง (Poranat Kitrungraung)**

ดวงหทัย โฮมไชยวงศ์ (Dounghathai Homchaiyawong)**

วิลาพัฒน์ อุรบุญนวลชาติ (Wilaphan Urabunnualchat)**

พรพิมล รอดเคราะห์ (Pornpimon Rodkroh)**

บทคัดย่อ

การวิจัยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความสามารถด้านการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญจากการประเมินโดยผู้เชี่ยวชาญ การประเมินตนเองของคณาจารย์ และวิเคราะห์ความสอดคล้องกันของผลการประเมิน รวบรวมข้อมูลจากกลุ่มเป้าหมาย คือ คณาจารย์ จำนวน 26 คน และผู้เชี่ยวชาญด้านหลักสูตรและการสอนสาขาวิชาเฉพาะ จำนวน 9 คน ซึ่งมีคุณสมบัติตามเกณฑ์ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบประเมินการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญซึ่งหาคุณภาพด้วยวิธีการประเมินค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญซึ่งพบว่าอยู่ในระดับดีมาก ($\bar{X} = 4.87, S.D. = 0.34$) ดำเนินการวิจัยในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2558 วิเคราะห์ข้อมูลด้วยค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการวิจัยพบว่า 1) ผลการประเมินโดยผู้เชี่ยวชาญในภาพรวมอยู่ในระดับดี ($\bar{X} = 4.45, S.D. = 0.57$) ลำดับที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดพบว่า ลำดับที่ 1 คือ แต่งกายสะอาด สุภาพเรียบร้อย บุคลิกภาพเหมาะสมกับความเป็นครูประถมศึกษา ($\bar{X} = 5.00, S.D. = 0.00$) ลำดับที่ 2 คือ มีความเชื่อมั่นในตนเอง มีอารมณ์มั่นคงและยืดหยุ่นตามสถานการณ์ ($\bar{X} = 4.96, S.D. = 0.21$) สำหรับลำดับที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด พบว่า ลำดับที่ 1 คือ บูรณาการเนื้อหาภายในหรือภายนอกกลุ่มสาระ ($\bar{X} = 4.00, S.D. = 0.67$) ลำดับที่ 2 คือ เปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการประเมินผลการเรียนของตนเอง ทั้งรายบุคคลและรายกลุ่ม ($\bar{X} = 4.13, S.D. = 0.69$) 2) ผลการประเมินตนเองของคณาจารย์ในภาพรวมอยู่ในระดับดีมาก ($\bar{X} = 4.51, S.D. = 0.51$) ลำดับที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด พบว่า ลำดับที่ 1 คือ แต่งกายสะอาด สุภาพเรียบร้อย บุคลิกภาพ

* การวิจัยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความสามารถด้านการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

The purpose of this research was study the integrated instruction which emphasizes on student - centered

** ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. อาจารย์ ดร. อาจารย์ ดร. สาขาวิชาการประถมศึกษา ภาควิชาหลักสูตรและวิธีสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร โทร 081 574 4096 e-mail: pkprofessor@hotmail.com

Asst.Prof.Dr., Dr., Lecturer, Dr., Department of Elementary Education Department of Curriculum and Instruction Faculty of Education Silpakorn University Tel 081 574 4096 e-mail: pkprofessor@hotmail.com

เหมาะสมกับความเป็นครูประถมศึกษา ($\bar{X} = 5$, S.D. = 0.00) ลำดับที่ 2 คือ นำเสนอเนื้อหาเป็นขั้นตอน ถูกต้อง แม่นยำ ($\bar{X} = 4.80$, S.D. = 0.41) สำหรับลำดับที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด พบว่า ลำดับที่ 1 คือ เปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการประเมินผลการเรียนของตนเอง ทั้งรายบุคคล และรายกลุ่ม ($\bar{X} = 4.20$, S.D. = 0.58) ลำดับที่ 2 คือ บูรณาการเนื้อหาภายในหรือ ภายนอกกลุ่มสาระ ($\bar{X} = 4.28$, S.D. = 0.54) และแจ้งผลการวัดและประเมินแก่ผู้เรียนเพื่อเสริมแรงและพัฒนา ($\bar{X} = 4.28$, S.D. = 0.54) จากการประเมินการจัดการเรียนรู้รายการที่มีความสอดคล้องกันมากที่สุด 3 ลำดับแรก ทั้งจากผลการประเมินโดยผู้เชี่ยวชาญ และคณาจารย์ พบว่าลำดับค่าเฉลี่ยสูงสุดลำดับที่ 1 คือ แต่งกายสุภาพเรียบร้อย บุคลิกภาพเหมาะสมกับความเป็นครู ($\bar{X} = 5.00$, S.D. = 0.00 ; $\bar{X} = 5$, S.D. = 0.00) ลำดับที่ 2 มีความเชื่อมั่นในฝีมือการจัดการเรียนรู้ของตนเอง มีอารมณ์มั่นคงและยืดหยุ่นตามสถานการณ์ ($\bar{X} = 4.96$, S.D. = 0.21 ; $\bar{X} = 4.80$, S.D. = 0.41) ลำดับที่ 3 ใช้ระดับเสียง จังหวะการพูด และเคลื่อนไหว อิริยาบถเหมาะสม ($\bar{X} = 4.87$, S.D. = 0.34 ; $\bar{X} = 4.68$, S.D. = 0.48) ลำดับค่าเฉลี่ยต่ำสุดลำดับที่ 1 คือ เปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการประเมินผลการเรียนของตนเอง ทั้งรายบุคคล และรายกลุ่ม ($\bar{X} = 4.13$, S.D. = 0.69 ; $\bar{X} = 4.20$, S.D. = 0.58) ลำดับที่ 2 บูรณาการเนื้อหาภายในหรือภายนอกกลุ่มสาระ ($\bar{X} = 4.00$, S.D. = 0.67 ; $\bar{X} = 4.28$, S.D. = 0.54)

Abstract

The purpose of this research was study the integrated instruction which emphasizes on student – centered by focusing on self - assessment by teachers, expert who were lecturers, professors from faculty of Education and analysis of the result by Mean and Standard Deviation. The selected samples were (1) twenty six teachers and (2) nine experts in the field of curriculum and teaching of specific subjects. Instrument used in conducting this research is self-assessment questionnaire The quality confirm by the experts shows highest level ($\bar{X} = 4.87$, S.D. = 0.34) . The findings of the study shows that: 1) The result from assessment made by the experts shows positive result. ($\bar{X} = 4.45$, S.D. = 0.57) The factors that contributed to the highest average are: (1) well dressed, respectful clothing and equipped with good mannerisms which is well suited to be elementary school teachers ($\bar{X} = 5.00$, S.D. = 0.00) (2) confidence in oneself, possessed good temperament and the ability to adapt and be flexible according to situations. ($\bar{X} = 4.96$, S.D. = 0.21) The lowest average are: (1) integration of an intradisciplinary or interdisciplinary ($\bar{X} = 4.00$, S.D. = 0.67) (2) allowing the learners the opportunity to participate in self-assessment, whether individually or in groups. ($\bar{X} = 4.13$, S.D. = 0.69) 2) The result of self-assessment conducted by the teachers is highly positive. ($\bar{X} = 4.51$, S.D. = 0.51) The factors that contributed to the highest average are: (1) well dressed, respectful clothing and equipped with good mannerisms which is well suited to be elementary school teachers ($\bar{X} = 5.00$, S.D. = 0.00) (2) presenting the curriculum accurately

and correctly in an orderly manner. ($\bar{X}$ = 4.80 , S.D. = 0.41) The lowest average are: (1) allowing the learners the opportunity to participate in self - assessment, whether individually or in groups ($\bar{X}$ = 4.20, S.D. = 0.58) and (2) integration of an intradisciplinary or interdisciplinary. ($\bar{X}$ = 4.28, S.D. = 0.54) From the assessment, the items that correlate to each other the most are: (1) well dressed, respectful clothing and equipped with good mannerisms which is well suited to be primary school teacher ($\bar{X}$ = 5.00, S.D. = 0.00 ; $\bar{X}$ = 5, S.D. = 0.00) (2) confidence in creating and handling its own curriculum, possessed good temperament and the ability to adapt and be flexible according to situations. ($\bar{X}$ = 4.96, S.D. = 0.21 ; $\bar{X}$ = 4.80, S.D. = 0.41) The lowest average are: (1) allowing the learners the opportunity to participate in self-assessment, whether individually or in groups ($\bar{X}$ = 4.13, S.D. = 0.69 ; $\bar{X}$ = 4.20, S.D. = 0.58) and (2) integration of an intradisciplinary or interdisciplinary. ($\bar{X}$ = 4.00, S.D. = 0.67 ; $\bar{X}$ = 4.28, S.D. = 0.54)

บทนำ

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 มีเจตนารมณ์ ในการกำหนดจุดมุ่งหมายของการศึกษาเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งทางร่างกายและจิตใจ สติปัญญา ความรู้และคุณธรรม มีจริยธรรม และวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข (พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม [ฉบับที่ 2] พ.ศ.2545) ประเด็นดังกล่าวสะท้อนยังแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 11 (พ.ศ.2555-2559) ที่ได้กำหนดยุทธศาสตร์การพัฒนาสู่สังคมแห่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตอย่างยั่งยืน ให้ความสำคัญกับการพัฒนาคุณภาพคนไทยให้มีภูมิคุ้มกันต่อการเปลี่ยนแปลง รวมทั้งส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิตเพื่อสร้างสังคมการเรียนรู้ที่มีคุณภาพ (สำนักงานคณะกรรมการการพัฒาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ 2555 :11) ตลอดจนถึงแผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ (พ.ศ.2545-2559)ที่มีความมุ่งหวังในการพัฒนาสังคมไทยให้เป็นสังคมที่มีความเข้มแข็งและมีคุณภาพใน 3 ด้าน คือเป็นสังคมคุณภาพ สังคมแห่งภูมิปัญญาและการเรียนรู้ และสังคมสมานฉันท์และเอื้ออาทรต่อกัน โดยกำหนดความเป็นคนดี เก่ง และมีความสุข เป็นเป้าหมายของการจัดการศึกษาของประเทศ ทั้งนี้การพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาดังกล่าวได้ย่อมเกิดจากกระบวนการจัดการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องทุกระดับการศึกษา โดยเฉพาะการวางรากฐานตั้งแต่ระดับประถมศึกษา เนื่องด้วยเป็นช่วงเวลาทองของการเรียนรู้ทุกมิติอย่างบูรณาการ ให้มีพื้นฐานที่ดีทุกด้านทั้งด้านพหุปัญญา (Multiple Intelligences) ความรู้ ความสามารถ คุณลักษณะ และการเป็นพลเมืองดีผ่านกระบวนการจัดการเรียนการสอน การปลูกฝังอบรมปณิธิ และเอาใจใส่อย่างใกล้ชิดจากครูประถมศึกษาซึ่งต้องมีความสามารถจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการโดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

จากการประมวลข้อค้นพบทางด้านประสาทวิทยา (Neuro Science) การเรียนรู้ของสมอง (Brain based Learning) หน้าต่างแห่งโอกาส (The windows of opportunity) รวมทั้งทฤษฎีจิตวิทยาการเรียนรู้ (Psychology of Learning) กลุ่มพุทธินิยม (Cognitivist) และกลุ่มสรค์นิยม (Constructivist) ต่างมีแนวคิด

ในทำนองเดียวกันว่า ผู้เรียนประถมศึกษาเป็นวัยสำคัญที่มีความพร้อมที่จะได้รับการพัฒนาพื้นฐานการเรียนรู้ พุทธิพิสัย ทักษะพิสัย และจิตพิสัย ตลอดจนคุณลักษณะ (Attribute) เนื่องจากสมองของผู้เรียนซึ่งเป็นอวัยวะสำคัญที่ควบคุมระบบร่างกาย ความคิด และจิตใจของมนุษย์พัฒนาจนถึงขีดสุดต่อเนื่องจากการเตรียมความพร้อมที่ดีแล้วในระดับปฐมวัย (ปรณัฐ กิจรุ่งเรือง และคณะ 2558 : 6) นอกจากนี้ยังมีข้อค้นพบจากผลการวิจัยของนักวิจัยจากมหาวิทยาลัยฮาวาร์ด ร่วมกับมหาวิทยาลัยโคลัมเบีย ประเทศสหรัฐอเมริกา ที่พบว่า ครูประถมศึกษาคือบุคคลสำคัญที่พัฒนานักเรียนให้เป็นผู้สร้างความเจริญทางเศรษฐกิจของประเทศในอนาคตได้ ทั้งนี้เพียงผู้เรียนมีโอกาสเรียนรู้จากครูที่ดี ผู้ซึ่งความสามารถเพิ่มคุณค่าการเรียนรู้ (High Value Added : HVA) ให้กับนักเรียนในความดูแลของเขาเพียงปีเดียวในโรงเรียน (Massari,2012:1) ครูประถมศึกษาจึงเป็นบุคคลสำคัญเป็นผู้นำทางด้านหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ (Curriculum Leader) ระดับชั้นเรียน ความสำเร็จของการพัฒนาหลักสูตร และนำหลักสูตรไปสู่การจัดการเรียนรู้จึงขึ้นอยู่กับครูผู้สอนเป็นสำคัญ (Wiles 2009 : 10) โดยเฉพาะอย่างยิ่งคณาจารย์ผู้สอนระดับประถมศึกษาในโรงเรียนสาธิต (Demonstration / Lab School) ซึ่งนอกจากจะเป็นผู้ปฏิบัติงานครูในสถานศึกษาแล้ว ยังต้องปฏิบัติงานสอน วิจัย บริการวิชาการ และทำนุบำรุง ศิลปวัฒนธรรม ตามภารกิจของมหาวิทยาลัยด้วยอีกประการหนึ่ง จึงเป็นปัจจัยที่ท้าทายคณาจารย์กลุ่มดังกล่าว ในการพัฒนาความสามารถด้านการจัดการเรียนการสอนเพื่อเป็นต้นแบบ (Prototype) แก่สถานศึกษาต่างสังกัดในระดับเดียวกัน

การปฏิรูปการเรียนรู้ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ ให้ความสำคัญกับการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ในมาตรา 22 การจัดการศึกษาต้องยึดหลักว่าผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ และถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด กระบวนการจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพ อย่างไรก็ตามการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญไม่ใช่แนวคิดใหม่ของการศึกษาหากแต่ได้มีการดำเนินการมาแล้วในหลายประเทศ โดยเฉพาะในประเทศสหรัฐอเมริกา Carl R. Rogers เป็นผู้ริเริ่มใช้คำว่า Child-centered เป็นครั้งแรก ซึ่งเขียนไว้ในหนังสือ Freedom to Learnโดยมีความเชื่อว่าผู้เรียนควรมีอิสระ และมีความสุขในการเรียนรู้ตามศักยภาพ (พรทิพย์ แข็งขัน และ สมใจตั้งปณิธานสุข 2554: 7) ตลอดจนผู้เรียนต้องมีความรับผิดชอบต่อการเรียนรู้ของตนเอง ผู้เรียนแต่ละคนมีคุณค่า และสามารถพัฒนาได้ตามศักยภาพของแต่ละบุคคล ผู้สอนมีหน้าที่ส่งเสริมความคิดของผู้เรียน และอำนวยความสะดวกให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ ซึ่งเป็นไปตามปรัชญาการศึกษาแนวพิพัฒนนิยม (Progressivism) ซึ่ง John Dewey เป็นผู้บุกเบิกแนวคิดเรื่องการเรียนรู้จากการปฏิบัติ (Learning by Doing) และการศึกษาคือความเจริญงอกงามของแต่ละบุคคล(Education is Growth)นอกจากนี้ยังเกี่ยวข้องกับปรัชญาการศึกษาแนวอัตถิภาวนิยม (Existentialism) ที่เน้นเสรีภาพของผู้เรียนในการเลือกและรับผิดชอบการเรียนรู้ของตนเอง แนวคิดนี้ได้รับการพิสูจน์ว่าสามารถพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณลักษณะที่ต้องการอย่างได้ผล เป็นการเปลี่ยนบทบาททางการเรียนรู้ของผู้เรียนจากการเป็นฝ่ายเรียนรู้เชิงรับ (Passive Learning) มาเป็นการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) รวมทั้งประเทศไทยที่เน้นการศึกษาได้นำแนวคิดมาสู่การเรียนการสอนตามหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 จนกระทั่งมีการปรับปรุงหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 ในปี พ.ศ. 2533 แนวคิดดังกล่าวที่ยังคง

ปรากฏอยู่ในชื่อของ “นักเรียนเป็นศูนย์กลาง” “ผู้เรียนเป็นแกน” หรือ “การสอนที่เน้นการปฏิบัติ” เป็นต้น (ณัฐวุฒิ กิจรุ่งเรือง วชิรินทร์ เสถียรยานนท์ และวชิณีย์ เชาว์ดำรง 2545: 10)

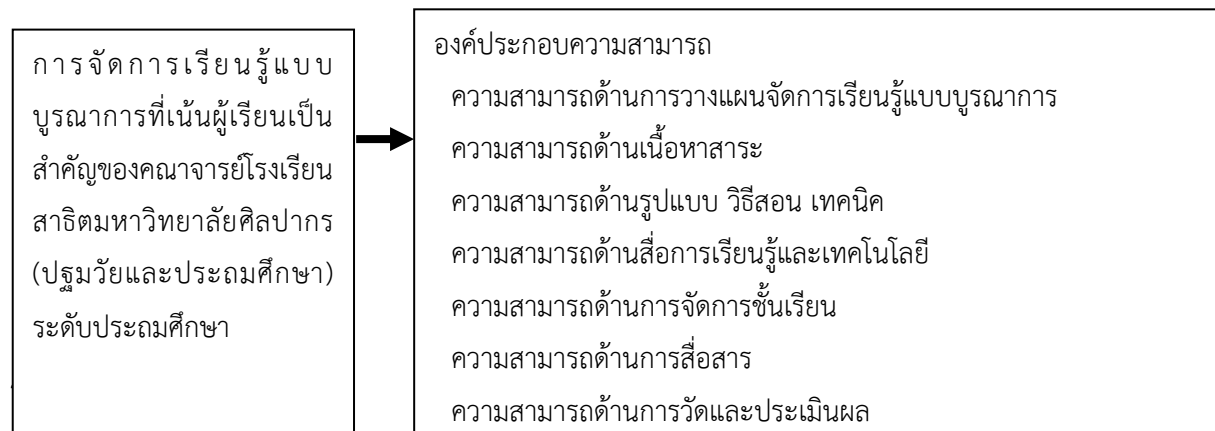
นอกจากที่กล่าวมาแล้ว พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติได้ให้ความสำคัญกับการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ ดังที่ปรากฏในมาตรา 23 การจัดการศึกษา ทั้งการศึกษาในระบบ การศึกษานอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัย ต้องเน้นความสำคัญทั้งความรู้คุณธรรม กระบวนการเรียนรู้ และบูรณาการตามความเหมาะสมของแต่ละระดับการศึกษา และมาตรา 24 การจัดกระบวนการเรียนรู้ (4) จัดการเรียนการสอนโดยผสมผสานสาระความรู้ด้านต่าง ๆ อย่างได้สัดส่วนสมดุลกัน รวมทั้งปลูกฝังคุณธรรม ค่านิยมที่ดีงามและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ไว้ในทุกวิชา โดยเฉพาะในระดับประถมศึกษา อันเป็นระดับการศึกษาที่เหมาะสมสำหรับการบูรณาการเรียนการสอนมากที่สุด (กระทรวงศึกษาธิการ 2551: 19) เนื่องด้วยระบบของการฝึกหัดครูประถมศึกษาทั่วโลก เน้นการฝึกฝนให้ครูหนึ่งคนสอนได้หลายวิชา เพื่อต่อการเชื่อมโยง เนื้อหาวิชา ทักษะ เจตคติ และคุณค่าของแต่ละวิชาเข้าด้วยกัน ครูประถมศึกษาจึงเป็นครูที่ต้องรู้รอบในเนื้อหาวิชาพื้นฐานต่างๆ ตลอดจนมีความสามารถจัดการเรียนรู้โดยนำศาสตร์วิชาครูสู่การปฏิบัติ (Pedagogical Content Knowledge : PCK) ผ่านการบูรณาการหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ (ปรณัฐ กิจรุ่งเรือง, 2558 : 10) อย่างไรก็ตามแนวคิดของการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการเป็นแนวคิดที่ได้นำมาเผยแพร่ในวงการการศึกษาของไทยมาเป็นระยะเวลานานแล้ว จากประวัติความเป็นมาพบว่ามีมีการเผยแพร่โดยคณาจารย์ที่วิทยาลัยวิชาการศึกษาประสานมิตร ในปี พ.ศ. 2520 ต่อมากรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการได้พัฒนาหลักสูตรและประกาศใช้หลักสูตรประถมศึกษา ฉบับปีพุทธศักราช 2521 โดยยึดแนวคิดของการบูรณาการเป็นต้นมา และถือว่าหลักสูตรฉบับนี้เป็นหลักสูตรบูรณาการฉบับแรกของประเทศไทย เนื่องจากไม่มีการเรียนเป็นรายวิชา แต่เรียนเป็นหน่วยบูรณาการภายใต้หัวเรื่อง (Theme) อาทิ สร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต สร้างเสริมลักษณะนิสัย และการทำงานพื้นฐานอาชีพ เป็นต้น ภายหลังได้มีการปรับปรุงหลักสูตรประถมศึกษาอีกครั้งในปีพุทธศักราช 2533 ก็ยังคงสะท้อนแนวคิดการบูรณาการไว้อย่างชัดเจน

สิ่งที่กล่าวมาจึงแสดงให้เห็นว่าทั้งการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ และการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ได้ก่อตัวขึ้นและมีประวัติความเป็นมาในระยะเวลาเดียวกัน ตลอดจนเป็นคำสำคัญที่เป็นหัวใจและเป็นหลักของการพัฒนาการเรียนรู้อัตตาภิบาลตั้งแต่ในอดีต จนถึงปัจจุบัน และก้าวสู่นาคตเนื่องด้วยการพัฒนาคนเป็นระบบแห่งบูรณาการ เพราะชีวิตความเป็นอยู่มีลักษณะเป็นองค์รวม แม้ว่าการดำเนินชีวิตจะมีหลายด้าน แต่ทุกด้านมีความสัมพันธ์ซึ่งกันและกัน (พระธรรมปิฎก 2539: 2) นอกจากนี้การพัฒนาความสามารถด้านการแก้ปัญหาต้องใช้ความรู้ และทักษะจากหลายวิชา การเชื่อมโยงสัมพันธ์วิชาทำให้เกิดการถ่ายโอนการเรียนรู้ ขยายความเข้าใจ และสามารถนำสิ่งที่เรียนสู่การนำไปใช้ในชีวิตจริง ซึ่งเป็นเป้าหมายสูงสุดของการเรียนการสอนในปัจจุบันตามฐานของพีรามิดการเรียนรู้ (NTL, 2005:1)

โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศิลปากร(ปฐมวัยและประถมศึกษา) เป็นสถานศึกษา แหล่งฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู และบริการวิชาการที่เป็นแบบอย่าง จัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาศักยภาพของผู้เรียนให้ได้มาตรฐานบนพื้นฐานของศิลปะและความเป็นไทย เพื่อความเป็นพลเมืองและพลโลกที่มีคุณภาพ การจัดการกระบวนการเรียนรู้ของโรงเรียนเป็นไปตามเจตนารมณ์ของการจัดการศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษา

แห่งชาติพุทธศักราช 2542 นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551 ที่กำหนดไว้โดยสรุปว่า การศึกษาระดับประถมศึกษาเป็นช่วงแรกของการศึกษาภาคบังคับ มุ่งเน้นทักษะพื้นฐานด้านการอ่าน การเขียน การคิดคำนวณ ทักษะการคิดขั้นพื้นฐาน การติดต่อสื่อสาร กระบวนการเรียนรู้ทางสังคม และพื้นฐานความเป็นมนุษย์ การพัฒนาคุณภาพชีวิตอย่างสมบูรณ์และสมดุลทั้งในด้านร่างกาย สติปัญญา อารมณ์ สังคม และวัฒนธรรม โดยเน้นจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ แนวทางดังกล่าวสะท้อนสู่การจัดการเรียนรู้ผ่าน กลุ่มสาระการเรียนรู้ 8 กลุ่มสาระ ได้แก่ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย กลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ กลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี และกลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา รวมทั้งกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ตลอดจนผ่านกิจกรรมเสริมหลักสูตร ได้แก่ การเรียนวิชาพิเศษ และโครงการเสริมศักยภาพในด้านต่างๆ ภายใต้หลักการการออกแบบการจัดการเรียนรู้ ที่เน้นการส่งเสริมพัฒนาการที่สมวัยในด้านร่างกาย อารมณ์ สังคมและสติปัญญา เน้นสมองเป็นฐาน (Brain-base Learning) โดยเน้นประสบการณ์การเรียนรู้ และการจัดสิ่งแวดล้อมทางการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับธรรมชาติและพัฒนาการของสมอง พัฒนาพหุปัญญา (Multiple - Intelligences) เพื่อให้ผู้เรียนมีสติปัญญาและความฉลาดที่รอบด้านและมีโอกาสพัฒนาด้านที่ถนัดสู่ความเป็นเลิศ บูรณาการ (Integration) ทั้งในลักษณะของหน่วยบูรณาการ(Thematic Approach) และการสอดแทรก (Infusion) ความรู้ ทักษะ และเจตคติ รวมทั้งศิลปะและความเป็นไทย ตลอดจนคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์ เน้นกระบวนการสร้างความรู้ (Constructivist) และเรียนรู้ตลอดชีวิต (Lifelong Learning) โดยเน้นวิธีเรียนรู้ เพื่อให้เด็กเรียนคิดเป็น ทำเป็น แก้ปัญหาเป็นและสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้ และการเรียนรู้อย่างมีความสุข (Happy Learning) โดยเน้นกิจกรรมที่ผ่านการเรียนปนเล่นและบรรยากาศการเรียนรู้เชิงบวก (โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศิลปากร ปฐมวัยและประถมศึกษา 2556 : 35-36) ปัจจุบันคณาจารย์ส่วนใหญ่ในโรงเรียนดังกล่าว มีพัฒนาการวิชาชีพครูอยู่ในระยะก้าวเข้าสู่วิชาชีพ (Entry level) ซึ่งมีประสบการณ์ทำงาน 1-3 ปี จนถึงระยะคงที่ (Consolidation) ซึ่งมีประสบการณ์ทำงาน 4-6 ปี (Kitroongrueng, 2016 :173) ด้วยความเป็นครูใหม่ที่มีความรู้ความสามารถภาคทฤษฎีแต่ยังมีประสบการณ์ในการนำทฤษฎีสู่การปฏิบัติในขอบเขตของเวลาอันจำกัด จึงยังไม่มีข้อมูลเชิงประจักษ์ที่จะยืนยันความสามารถด้านการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ซึ่งเป็นจุดเน้นของสถานศึกษา ด้วยเหตุผลดังกล่าวคณะผู้วิจัยจึงมีความประสงค์จะศึกษาความสามารถด้านการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของคณาจารย์โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศิลปากร(ปฐมวัยและประถมศึกษา) ระดับประถมศึกษา เพื่อนำข้อมูลที่ได้มาพัฒนากระบวนการจัดการเรียนรู้เพื่อให้บรรลุตามพันธกิจของโรงเรียน และส่งผลต่อการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ และมีประสิทธิผลของผู้เรียน และเป็นต้นแบบของการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญต่อไป

กรอบแนวคิดการวิจัย

1. เพื่อศึกษาความสามารถด้านการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของคณาจารย์โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศิลปากร(ปฐมวัยและประถมศึกษา) ระดับประถมศึกษาจากการประเมินโดยผู้เชี่ยวชาญ
2. เพื่อศึกษาความสามารถด้านการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของคณาจารย์โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศิลปากร(ปฐมวัยและประถมศึกษา) ระดับประถมศึกษาจากการประเมินตนเองของคณาจารย์
3. เพื่อวิเคราะห์ความสอดคล้องกันของการประเมินโดยผู้เชี่ยวชาญ และการประเมินตนเองของคณาจารย์ ด้านการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของคณาจารย์โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศิลปากร(ปฐมวัยและประถมศึกษา) ระดับประถมศึกษา

ขอบเขตของการวิจัย

กลุ่มเป้าหมาย

1. คณาจารย์โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศิลปากร (ปฐมวัยและประถมศึกษา)ระดับประถมศึกษาภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2558 จำนวน 26 คน
2. ผู้เชี่ยวชาญด้านหลักสูตรและการสอนสาขาวิชาเฉพาะ จำนวน 9 คน ผู้เชี่ยวชาญดังกล่าวเป็นคณาจารย์คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร โดยมีเกณฑ์คัดเลือกจากผู้ที่มีประสบการณ์ระดับปริญญาเอกหรือมีตำแหน่งทางวิชาการไม่ต่ำกว่ารองศาสตราจารย์ และมีประสบการณ์ด้านหลักสูตรและการสอน รวมทั้งการนิเทศการเรียนการสอนสาขาวิชาเฉพาะไม่น้อยกว่า 10 ปี

ระยะเวลา

การเก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัยครั้งนี้ดำเนินการระหว่างเดือนมิถุนายน – กันยายน พ.ศ. 2558 รวมระยะเวลา 3 เดือน ซึ่งเป็นไปตามปฏิทินการนิเทศของโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศิลปากร (ปฐมวัยและประถมศึกษา) ระดับประถมศึกษา ที่ได้กำหนดไว้ตามปกติ

วิธีการดำเนินการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบประเมินการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ซึ่งปรับปรุงจากแบบประเมินการจัดการเรียนการสอนของภาควิชาหลักสูตรและวิธีสอนคณะศึกษาศาสตร์มหาวิทยาลัยศิลปากร หากคุณภาพโดยนำแบบประเมินเสนอให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความถูกต้องและความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) และนำความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญมาวิเคราะห์ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ทั้งนี้ได้ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.80 ($\bar{X} = 4.80$) แสดงว่าแบบประเมินมีคุณภาพตามเกณฑ์ที่กำหนดแบบประเมินดังกล่าวใช้สำหรับการประเมินโดยผู้เชี่ยวชาญ และการประเมินตนเองของคณาจารย์โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศิลปากร (ปฐมวัยและประถมศึกษา) ระดับประถมศึกษา ตามการรับรู้ของคณาจารย์ในลักษณะของการสะท้อนตนเอง (Self Reflection)

การเก็บรวบรวมข้อมูล

คณะผู้วิจัยนำเครื่องมือวิจัยไปใช้รวบรวมข้อมูลโดยดำเนินการตามปฏิทินการนิเทศของโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศิลปากร (ปฐมวัยและประถมศึกษา) ระดับประถมศึกษา ทั้งนี้ผู้เชี่ยวชาญจะประเมินความสามารถของคณาจารย์ในระหว่างการสอน (Observation) และหลังกระบวนการสังเกตการเรียนการสอน (Post Conference) เป็นที่เรียบร้อยแล้ว และคณาจารย์จะประเมินตนเองหลังกระบวนการสังเกตการเรียนการสอนเช่นเดียวกัน

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. การประเมินความสามารถด้านการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญใช้ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และเทียบกับเกณฑ์การประเมินความสามารถที่กำหนด
2. การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพใช้วิธีวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)

ผลการวิจัย

การวิจัยเรื่องการศึกษาความสามารถด้านการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของคณาจารย์โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศิลปากร (ปฐมวัยและประถมศึกษา) ระดับประถมศึกษา คณะผู้วิจัยนำเสนอข้อมูลจากการวิจัยโดยสรุป ดังต่อไปนี้

ตอนที่ 1 สรุปผลการประเมินการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของอาจารย์โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศิลปากร (ปฐมวัยและประถมศึกษา) โดยผู้เชี่ยวชาญ

การพิจารณาตามองค์ประกอบของการประเมินความสามารถตามมาตรฐาน 8 มาตรฐานที่กำหนดพบว่า ลำดับที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดเป็น ลำดับที่ 1 คือมาตรฐานความเป็นครูวิชาชีพ ($\bar{X} = 4.92$, S.D. = 0.24) ลำดับที่ 2 คือ มาตรฐานที่ 6 การสื่อสาร ($\bar{X} = 4.53$, S.D. = 0.56) เมื่อพิจารณาตามรายการประเมิน ลำดับที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ลำดับที่ 1 คือ มาตรฐานที่ 7 การวัดและประเมินผล ($\bar{X} = 4.16$, S.D. = 0.66) ลำดับที่ 2 คือ มาตรฐานที่ 4 สื่อการเรียนรู้และเทคโนโลยี ($\bar{X} = 4.32$, S.D. = 0.71) และลำดับที่ 3 คือมาตรฐานที่ 3 รูปแบบวิธีสอน เทคนิค ($\bar{X} = 4.34$, S.D. = 0.56)

การพิจารณารายการประเมิน พบว่า ผลการประเมินในภาพรวมอยู่ในระดับดี ($\bar{X} = 4.45$, S.D. = 0.57) ทั้งนี้เมื่อพิจารณารายการประเมิน ลำดับที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดพบว่า ลำดับที่ 1 คือ แต่งกายสะอาด สุภาพเรียบร้อย บุคลิกภาพเหมาะสมกับความเป็นครู ($\bar{X} = 5$, S.D. = 0) ลำดับที่ 2 คือ มีความเชื่อมั่นในตนเอง มีอารมณ์มั่นคงและยืดหยุ่นตามสถานการณ์ ($\bar{X} = 4.96$, S.D. = 0.21) ลำดับที่ 3 คือ ใช้ระดับเสียง จังหวะการพูดเหมาะสม เสียงดัง ฟังชัด และเคลื่อนไหว อิริยาบถเหมาะสม และปรับการเรียน เปลี่ยนวิธีการ เพื่อแก้ไขข้อบกพร่องของ การจัดการเรียนรู้ ($\bar{X} = 4.87$, S.D. = 0.34) สำหรับรายการประเมินลำดับที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดพบว่า ลำดับที่ 1 คือ บุคลากรเนื้อหาภายในหรือนอกกลุ่มสาระ ($\bar{X} = 4.00$, S.D. = 0.67) เปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการประเมินผลการเรียนของตนเอง ทั้งรายบุคคล และรายกลุ่ม ($\bar{X} = 4.13$, S.D. = 0.69) เลือกใช้รูปแบบ วิธีสอน เทคนิคที่หลากหลายเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ($\bar{X} = 4.22$, S.D. = 0.60)

ตอนที่ 2 สรุปผลการประเมินการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของอาจารย์โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศิลปากร (ปฐมวัยและประถมศึกษา) โดยคณาจารย์ประเมินตนเอง

การพิจารณาตามองค์ประกอบของการประเมินตามมาตรฐาน 8 มาตรฐาน พบว่า ลำดับที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ลำดับที่ 1 คือ มาตรฐานที่ 8 มาตรฐานความเป็นครูวิชาชีพ ($\bar{X} = 4.65$, S.D. = 0.35) ลำดับที่ 2 คือ มาตรฐานที่ 6 การสื่อสาร ($\bar{X} = 4.61$, S.D. = 0.49) ลำดับที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด พบว่า ลำดับที่ 1 คือ มาตรฐานที่ 7 การวัดและประเมินผล ($\bar{X} = 4.27$, S.D. = 0.58) ลำดับที่ 2 มาตรฐานที่ 1 แผนจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ ($\bar{X} = 4.46$, S.D. = 0.56)

การพิจารณารายการประเมินผลพบว่า ผลการประเมินในภาพรวมอยู่ในระดับดีมาก ($\bar{X} = 4.51$, S.D. = 0.51) ลำดับที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดพบว่า ผลการประเมินในภาพรวมอยู่ในระดับดีมาก ($\bar{X} = 4.51$, S.D. = 0.51) ทั้งนี้เมื่อพิจารณารายการประเมินลำดับที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด พบว่า ลำดับที่ 1 คือ แต่งกายสะอาด สุภาพเรียบร้อย บุคลิกภาพเหมาะสมกับความเป็นครู ($\bar{X} = 5$, S.D. = 0.00) ลำดับที่ 2 คือ นำเสนอเนื้อหาเป็นขั้นตอน ถูกต้อง แม่นยำ ($\bar{X} = 4.80$, S.D. = 0.41) ลำดับที่ 3 คือ เปิดโอกาสให้ผู้เรียนซักถามและอภิปราย แสดงความคิดเห็นอยู่เสมอ ($\bar{X} = 4.68$, S.D. = 0.48) และใช้ระดับเสียง จังหวะการพูดเหมาะสม เสียงดัง ฟังชัด และเคลื่อนไหว อิริยาบถเหมาะสม และมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ ($\bar{X} = 4.68$, S.D. = 0.48) เมื่อพิจารณาตามรายการประเมินลำดับที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด พบว่า ลำดับที่ 1 คือ เปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการประเมินผลการเรียนของตนเองทั้งรายบุคคล และรายกลุ่ม ($\bar{X} = 4.20$, S.D. = 0.58) ลำดับที่ 2 คือ บุคลากรเนื้อหาภายในหรือนอกกลุ่มสาระ ($\bar{X} = 4.28$, S.D. = 0.54) และแจ้งผลการวัดและประเมินแก่ผู้เรียนเพื่อเสริมแรงและพัฒนา มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ ($\bar{X} = 4.28$, S.D. = 0.54)

สรุปโดยภาพรวม พบว่า ผลการประเมินจากผู้เชี่ยวชาญมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ ($\bar{X} = 4.45$, S.D. = 0.57) ซึ่งอยู่ในระดับ ดี แต่ผลการประเมินจากอาจารย์ที่เข้าร่วมโครงการมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ ($\bar{X} = 4.51$, S.D. = 0.51) ซึ่งอยู่ในระดับดีมาก

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์ความสอดคล้องกันของการประเมินโดยผู้เชี่ยวชาญ และการประเมินตนเองของคณาจารย์

การพิจารณาตามองค์ประกอบของการประเมินตามมาตรฐาน 8 มาตรฐานที่กำหนด ทั้งจากผลการประเมินโดยผู้เชี่ยวชาญ และคณาจารย์ พบว่ามาตรฐานที่มีความสอดคล้องกันมากที่สุด ซึ่งมีลำดับค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ มาตรฐานที่ 8 ความเป็นครูวิชาชีพมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ ($\bar{X} = 4.92$, S.D. = 0.24 ; $\bar{X} = 4.65$, S.D. = 0.35) ลำดับค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ มาตรฐานที่ 7 การวัดและประเมินผล ($\bar{X} = 4.16$, S.D. = 0.66 ; $\bar{X} = 4.27$, S.D. = 0.58)

การประเมินการจัดการเรียนรู้รายการที่มีความสอดคล้องกันมากที่สุด 3 ลำดับแรก ทั้งจากผลการประเมินโดยผู้เชี่ยวชาญ และคณาจารย์ พบว่าลำดับค่าเฉลี่ยสูงสุด ลำดับที่ 1 คือ แต่งกายสุภาพเรียบร้อย บุคลิกภาพเหมาะสมกับความเป็นครู ($\bar{X} = 5$, S.D. = 0 ; $\bar{X} = 5$, S.D. = 0.00) ลำดับที่ 2 มีความเชื่อมั่นในฝีมือการจัดการเรียนรู้ของตนเอง มีอารมณ์มั่นคงและยืดหยุ่นตามสถานการณ์ ($\bar{X} = 4.96$, S.D. = 0.21 ; $\bar{X} = 4.80$, S.D. = 0.41) ลำดับที่ 3 ใช้ระดับเสียง จังหวะการพูด และเคลื่อนไหว อิริยาบถเหมาะสม ($\bar{X} = 4.87$, S.D. = 0.34 ; $\bar{X} = 4.68$, S.D. = 0.48) ลำดับค่าเฉลี่ยต่ำสุดลำดับที่ 1 คือ เปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการประเมินผลการเรียนของตนเองทั้งรายบุคคล และรายกลุ่ม ($\bar{X} = 4.13$, S.D. = 0.69 ; $\bar{X} = 4.20$, S.D. = 0.58) ลำดับที่ 2 บูรณาการเนื้อหาภายในหรือภายนอกกลุ่มสาระ ($\bar{X} = 4.00$, S.D. = 0.67 ; $\bar{X} = 4.28$, S.D. = 0.54) ลำดับที่ 3 กำหนดวิธีการวัดและประเมินการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญสอดคล้องกับจุดประสงค์ ($\bar{X} = 4.09$, S.D. = 0.73 ; $\bar{X} = 4.44$, S.D. = 0.51)

อภิปรายผลการวิจัย

จากผลการวิจัยที่พบว่าการประเมินตามมาตรฐาน 8 มาตรฐานที่กำหนด ทั้งจากผลการประเมินโดยผู้เชี่ยวชาญ และจากการประเมินตนเองของคณาจารย์ พบว่ามาตรฐานที่มีความสอดคล้องกันมากที่สุด ซึ่งมีลำดับค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ มาตรฐานที่ 8 ความเป็นครูวิชาชีพมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ ($\bar{X} = 4.92$, S.D. = 0.24 ; $\bar{X} = 4.65$, S.D. = 0.35) ข้อมูลดังกล่าวแสดงให้เห็นได้ว่าคณาจารย์ได้ปฏิบัติงานจัดการเรียนรู้โดยแสดงพฤติกรรมความเป็นครูประถมศึกษา ตามจรรยาบรรณวิชาชีพครูอย่างสมบูรณ์แม้ว่าจะยังเป็นครูใหม่ที่มีประสบการณ์ในวิชาชีพครูน้อยก็ตาม แบบแผนของความประพฤติเช่นนี้ย่อมเป็นพื้นฐานที่เอื้อต่อการดูแลรับผิดชอบนักเรียนในวัยประถมศึกษาให้มีความรู้ความสามารถ และเจริญงอกงามตามศักยภาพของแต่ละบุคคลและลำดับค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ มาตรฐานที่ 7 การวัดและประเมินผล ($\bar{X} = 4.16$, S.D. = 0.66 ; $\bar{X} = 4.27$, S.D. = 0.58) ทั้งนี้เป็นไปได้ว่าการจัดการเรียนการสอนแบบบูรณาการของสถานศึกษา ซึ่งนอกจากการดำเนินการในลักษณะของการบูรณาการแบบสอดแทรก (Infusion) ยังมีการดำเนินการแบบสหวิทยาการ (Interdisciplinary) หรือที่เรียกอีกประการว่าข้ามวิชา (Trans disciplinary) ซึ่งเป็นการจัดการเรียนรู้เป็นหน่วย (Unit Teaching) ที่นำเอาเนื้อหาหลายวิชา มาสัมพันธ์กัน สร้างเป็นบทเรียนขึ้น โดยไม่ถือขอบเขตของวิชาแต่ละวิชาเป็นสำคัญ แต่ทำการสอนไปตามความมุ่งหมายของหน่วยที่สอนนั้น (Cynthia Sunal and Others, 2000)ทั้งนี้การบริหารจัดการเรียนรู้ในลักษณะนี้จะดำเนินการสอนแบบเป็นคณะ (Team Teaching) โดยสอนผู้เรียนกลุ่มเดียวกัน มอบหมายงานให้นักเรียนทำ

ร่วมกัน และกำหนดเกณฑ์การประเมินร่วมกัน(พรทิพย์ แข็งขัน และ กฤตกา ชาร์ลีย์ ทปฎฐา 2554 : 45) การประเมินการเรียนรู้ซึ่งคณะครูต้องประเมินร่วมกันนั้น ยังคงค่อนข้างเป็นอุดมคติในวงการศึกษาไทย เนื่องด้วยรายวิชาที่เกี่ยวข้องกับการประเมินการเรียนรู้ในคณะครุศาสตร์ และศึกษาศาสตร์ยังมีได้ลงลึกในแง่ของการประเมินการเรียนรู้แบบบูรณาการ คณาจารย์ซึ่งเป็นครูที่ยังมีประสบการณ์น้อยในวิชาชีพ และบางส่วนของเพ่งจบการศึกษาจึงยังไม่สามารถประยุกต์ทฤษฎีการวัดและประเมินการเรียนรู้สู่การปฏิบัติ นอกจากนี้ยังขาดตัวอย่างสำหรับศึกษาเนื่องจากโรงเรียนแห่งการบูรณาการอย่างเป็นทางการในประเทศไทยมีจำนวนน้อยทั้งนี้ปัญหาดังกล่าวสอดคล้องกับที่โรงเรียนสาธิตละอออุทิศ มหาวิทยาลัยสวนดุสิต ซึ่งเป็นโรงเรียนต้นแบบของการบูรณาการพบและได้แก้ไขโดยให้ความสำคัญกับการประเมินการเรียนรู้แบบบูรณาการ ที่คณะครูต้องวางแผน ออกแบบไว้ล่วงหน้าตลอดปีการศึกษา โดยมีผู้เชี่ยวชาญด้านการวัดและประเมินทางการศึกษาเป็นผู้โค้ช (Coaching) อย่างต่อเนื่อง (โรงเรียนสาธิตละอออุทิศ มหาวิทยาลัยสวนดุสิต, 2557:180)

จากผลการวิจัยที่พบว่า การประเมินการจัดการเรียนรู้รายการที่มีความสอดคล้องกันมากที่สุด ทั้งจากการประเมินโดยผู้เชี่ยวชาญ และจากการประเมินตนเองของคณาจารย์ พบว่าลำดับที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ลำดับที่ 1 คือ แต่งกายสุภาพเรียบร้อย บุคลิกภาพเหมาะสมกับความเป็นครูประถมศึกษา ($\bar{X} = 5$, S.D. = 0 ; $\bar{X} = 5$, S.D. = 0.00) แสดงให้เห็นการตระหนักถึงความสำคัญของการใส่ใจในการดูแลภาพลักษณ์ (Public Image) ทางวิชาการของตนเอง ซึ่งถือเป็นการปฏิบัติที่ดีในวิชาชีพครู (ปรณัฐ กิจรุ่งเรือง และคณะ 2558:145) และการเป็นแบบอย่างที่ดี เนื่องจากนักเรียนวัยประถมศึกษาจะมีความใกล้ชิดกับครู และเรียนรู้จากแบบ (Model Learning) ตามทฤษฎีของแบนดูรา การเป็นแบบอย่างที่ดีก็สามารถน้อมนำให้ผู้เรียนเป็นผู้ที่มีความสุภาพ เรียบร้อย ทั้งกิริยา วาจา และการแสดงออกได้โดยง่าย ตลอดจนช่วยให้การสื่อสารทั้งทางอวัจนภาษา และวัจนภาษามีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น นอกจากนี้ยังช่วยให้ผู้ที่เกี่ยวข้อง อาทิ ผู้ปกครองมีความเชื่อถือและไว้วางใจครูอีกด้วย และลำดับที่ 2 มีความเชื่อมั่นในฝีมือการจัดการเรียนรู้ของตนเอง และมีอารมณ์มั่นคงและยืดหยุ่นตามสถานการณ์ ($\bar{X} = 4.96$, S.D. = 0.21 ; $\bar{X} = 4.80$, S.D. = 0.41) แสดงให้เห็นว่าครูซึ่งเป็นผลผลิตของหลักสูตรฝึกหัดครูที่มีการปฏิรูปจากหลักสูตร 4 ปี เป็นหลักสูตร 5 ปี โดยมีการเรียนรายวิชาชีพครู วิชาเอกมากยิ่งขึ้น และมีการฝึกประสบการณ์วิชาชีพเป็นระยะเวลา 1 ปี ทำให้ครูใหม่ มีความมั่นใจในความรู้ความสามารถของตนเองมากยิ่งขึ้น นอกจากนี้อาจเป็นไปได้ว่าการเป็นคณาจารย์ในโรงเรียนสาธิตซึ่งถือว่าเป็นโรงเรียนต้นแบบ เป็นบุคคลต้นแบบ ทำให้ครูต้องพัฒนาความรู้ความสามารถอย่างต่อเนื่องทั้งการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง และการเรียนรู้จากกลุ่มครูที่ต้องทำงานร่วมกัน (Collaborative Inquiry) ทำให้เกิดความมั่นใจในองค์ความรู้ และมั่นใจในการจัดการเรียนรู้ซึ่งเกิดจากการสนับสนุน ให้กำลังใจซึ่งกันและกันในห้องเรียน และส่งผลต่ออารมณ์เชิงบวกในชั้นเรียน

สำหรับลำดับที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดลำดับที่ 1 คือ เปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการประเมินผลการเรียนของตนเอง ทั้งรายบุคคล และรายกลุ่ม ($\bar{X} = 4.13$, S.D. = 0.69 ; $\bar{X} = 4.20$, S.D. = 0.58) ประเด็นนี้มีความสัมพันธ์กับประเด็นการประเมินดังที่กล่าวไว้ในตอนต้น แสดงให้เห็นจุดที่ทางโรงเรียนควรพัฒนาบุคลากรให้มีความกระจำจืดในแง่ของการประเมินผล (Evaluation) การประเมินการเรียนรู้ (Assessment) การประเมินตามสภาพจริง (Authentic Assessment) ตลอดจนแนวความคิดการประเมินการเรียนรู้ในปัจจุบันที่มีความ

เปลี่ยนแปลงหลายประการ อาทิการปรับจุดมุ่งหมายทางการศึกษา (Anderson and Krathwohl 2001) และการออกแบบการเรียนรู้การสอนแบบย้อนกลับ (Backward Design) ซึ่งให้ความสำคัญกับการประเมินการเรียนรู้ (Wiggins and McTight : 2006: 8) และลำดับที่ 2 บรูณาการเนื้อหาภายในหรือระหว่างกลุ่มสาระการเรียนรู้ ($\bar{X} = 4.00$, S.D. =0.67 ; $\bar{X} = 4.28$, S.D. =0.54) ประเด็นนี้แสดงให้เห็นว่าการจัดการเรียนการสอนแบบบูรณาการที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ยังมีจุดอ่อนในแง่ของความเด่นชัดของหน่วยบูรณาการที่คณาจารย์ทั้งรายบุคคลที่พัฒนาในลักษณะสอดแทรก(Infusion) และทีมคณาจารย์ที่พัฒนาในลักษณะสหวิทยาการ (Interdisciplinary) ข้อมูลดังกล่าวสอดคล้องกับข้อมูลเชิงคุณภาพจากผลการวิจัยนี้ที่สรุปได้ว่า การบูรณาการเนื้อหาภายใน หรือระหว่างกลุ่มสาระการเรียนรู้ ควรบูรณาการให้มีความเชื่อมโยงกันมากยิ่งขึ้น และควรมีการกำหนดหัวข้อเรื่อง (Theme) ครอบคลุมหัวเรื่องย่อย (Sub theme) ในการบูรณาการให้มีความชัดเจนยิ่งขึ้น ทั้งนี้การนำระบบพี่เลี้ยงทางวิชาการ (Mentoring System) โดยให้คณาจารย์ผู้มีประสบการณ์สูงจากสาขาวิชาที่เกี่ยวข้องในคณะศึกษาศาสตร์ ซึ่งเป็นหน่วยงานเดียวกัน มาทำหน้าที่พี่เลี้ยง (Mentor) น่าจะเป็นวิธีที่สามารถช่วยคลี่คลายปัญหาอุปสรรคที่เกิดขึ้นได้ เนื่องจากการนำระบบดังกล่าวมาใช้จะส่งผลกระทบทางบวกต่อการปฏิบัติงานของครูใหม่ (Mentee) ได้เป็นอย่างดี (Sweeny 2008: 46)

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1. การจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ถือเป็นแนวคิดสำคัญในการจัดการเรียนการสอนระดับประถมศึกษา สถานศึกษาจึงควรกำหนดนโยบาย หรือมาตรการสู่การปฏิบัติเป็นแผนปฏิบัติการประจำปี
2. สถานศึกษาควรพัฒนาโรงเรียนสู่การเป็นต้นแบบ (Prototype) ของการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ เพื่อเป็นการบริการวิชาการแก่โรงเรียนประถมศึกษาในสังกัดอื่นๆ
3. ผู้บริหารควรมีการประสานงานกับคณาจารย์คณะศึกษาศาสตร์ในสาขาวิชาที่เกี่ยวข้องในการเป็น พี่เลี้ยงทางวิชาการ และ/หรือโค้ช ในการพัฒนาหลักสูตรและการเรียนการสอนแบบบูรณาการที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

ข้อเสนอแนะสำหรับการนำไปใช้

1. ควรมีการออกแบบหน่วยการเรียนรู้แบบบูรณาการที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยกำหนดหัวข้อเรื่อง และเรื่องย่อยให้มีความเชื่อมโยงและสอดคล้องกัน เพื่อการปฏิบัติได้อย่างชัดเจนตรงตามเป้าหมายของการจัดการเรียนรู้แต่ละหน่วย
2. คณาจารย์ควรออกแบบการประเมินการเรียนรู้รายหน่วยร่วมกัน เพื่อลดภาระงานที่ซ้ำซ้อน ตลอดจนสามารถประเมินการเรียนรู้ของผู้เรียนได้อย่างครอบคลุมและลุ่มลึกขึ้น
3. ควรเปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีมุมมองและมีส่วนร่วมในการประเมินตนเอง กลุ่ม และเพื่อนร่วมชั้น ระหว่างการจัดการเรียนการสอน และ/หรือหลังสอนแล้ว เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการพัฒนาตนเอง
4. ควรวางแผนการจัดการชั้นเรียนตามกิจกรรมการเรียนรู้รายหน่วย เพื่อให้เป็นบริบทที่เอื้อต่อการเรียนรู้แบบบูรณาการ

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาเปรียบเทียบผลการเรียนรู้ซึ่งเกิดจากการจัดหลักสูตร และการเรียนรู้แบบบูรณาการในรูปแบบที่แตกต่างกัน
2. ควรมีการพัฒนาหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ โดยประยุกต์แนวคิดใหม่ทางการศึกษา เช่น STEM หรือ STEAM เป็นต้น
3. ควรมีการศึกษากระบวนการ หรือวิธีการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของคณาจารย์ ที่นำมาประยุกต์ใช้ หรือพัฒนาขึ้นใหม่ เป็นต้น

เอกสารอ้างอิง

ภาษาไทย

กระทรวงศึกษาธิการ. (2546). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม(ฉบับที่ 2)

พ.ศ. 2545 พร้อมกฎกระทรวงที่เกี่ยวข้อง และพระราชบัญญัติการศึกษา ภาคบังคับ พ.ศ.2545.

กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์.

กระทรวงศึกษาธิการ. (2551). หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551. กรุงเทพฯ :

โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.

ณัฐวุฒิ กิจรุ่งเรือง วัชรินทร์ เสถียรยานนท์ และวัชรนีย์ เชาวต์ดำรงค์. (2545). ผู้เรียนเป็นสำคัญและการเขียน

แผนการจัดการเรียนรู้ของครูมืออาชีพ. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์สภาพบุคส์.

ปรณัฐ กิจรุ่งเรือง และคณะ. (2558). การวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนารูปแบบ การสร้างเสริม

ศักยภาพอาจารย์นิเทศก์ และอาจารย์พี่เลี้ยง เพื่อพัฒนาความสามารถด้านการเป็นพี่เลี้ยงทาง

วิชาการสำหรับนักศึกษาวิชาชีพครู. กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการการวิจัยแห่งชาติ

ปรณัฐ กิจรุ่งเรือง. (2558). เอกสารประกอบการสอนรายวิชา 471 101 การประเมินศึกษา. นครปฐม :

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร

พรทิพย์ แซ่จัน และกฤตภาส ชาร์ลีย์ ทปฎุมา. (2554). การจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ : ในภาษาไทยและ

การบูรณาการระดับประถมศึกษา. คณะกรรมการพัฒนาหลักสูตรภาษาไทยแบบบูรณาการระดับ

ประถมศึกษา (บรรณาธิการ). กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

พรทิพย์ แซ่จัน และสมใจ ตั้งปณิธานสุข. (2554). การจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ : ในภาษาไทย

และการบูรณาการระดับประถมศึกษา. คณะกรรมการพัฒนาหลักสูตรภาษาไทยแบบบูรณาการ

ระดับประถมศึกษา (บรรณาธิการ). กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

พระธรรมปิฎก. (2539). จิตวิทยาเพื่อการพัฒนาคนตามแนวธรรมชาติ. กรุงเทพฯ : สมาคมจิตวิทยาแห่ง

ประเทศไทย.

โรงเรียนสาธิตละอออุทิศ. (2557). หลักสูตรบูรณาการขั้นประถมศึกษาปีที่ 1. กรุงเทพฯ : โรงเรียนสาธิต

ละอออุทิศ มหาวิทยาลัยสวนดุสิต

โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศิลปากร(ปฐมวัยและประถมศึกษา). (2556). **คู่มือสมัครเข้าศึกษาชั้นอนุบาล และประถมศึกษาปีที่ 1**. นครปฐม : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยศิลปากร.

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2545). **แผนการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2545 - 2559**.

กรุงเทพฯ : พริกหวานกราฟฟิก จำกัด.

สำนักงานคณะกรรมการการคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2555). **สรุปสาระสำคัญ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่สิบเอ็ด พ.ศ. 2555-2559**. กรุงเทพฯ : พริกหวานกราฟฟิก จำกัด.

ภาษาต่างประเทศ

Anderson, L. W. and Krathwohl, D. R., et al (Eds..). (2001). **A Taxonomy for Learning, Teaching, and Assessing: A Revision of Bloom's Taxonomy of Educational Objectives**. Allyn & Bacon. Boston, MA (Pearson Education Group).

Cynthia Sunal et al.. (2000). **Integrating Academic Units in the Elementary School Curriculum**. America : Harcourt College Publisher.

Kitroongrueng ,P.. (2016). **The Development of Potential Enhancement Model for Supervisors and Cooperating Teachers to develop the abilities to be Mentors for Student Teachers**. Proceeding EDULEARN16, the 8th annual International Conference on Education and New Learning Technologies. Barcelona Spain.

Massari ,P.. (2012). **Superstar teachers**. accessed September 11, 2015 available from : <http://news.harvard.edu/gazette/story/2012/02/superstar-teachers/>

NLT Institute for applied behavioral sciences. (2005). **learning pyramid**. Alexandria : Institute for applied behavioral science

Wiggins, G., & McTighe, J.. (2005). **Understanding by Design (expanded 2nd edition)**. Alexandria, VA : ASCD.

Wiles J.. (2009). **Leading Curriculum Development**. USA : Corwin Press